

VEIVALG
2019-2023

ET RIKT LIV MED ENKLE MIDLER

DNT Telemark

FOTO: DNT Telemark

Det ligger i vår natur

DNT Telemark

OM DOKUMENTET

I kapittel 1 og 2 presenteres vårt verdigrunnlag og vår formålsparagraf, sammen med en beskrivelse av hva dette betyr for DNT Telemark framover.

I kapittel 3 beskrives mål og tiltak for DNT Telemarks kjernevirksomhet og virkemidler. De beskriver summen av det DNT Telemark som team skal utrette via lokallag, frivillige og turisthytter. Ikke alle mål og tiltak er like relevante for alle virkeområder.

I kapittel 4 er det gitt en beskrivelse av relevante utviklingstrekk og gjennom dette også et bilde av muligheter og utfordringer DNT Telemark står overfor og som ligger til grunn for mål og tiltak i kapittel 3.

I kapittel 5 følger et forslag til hvordan vedtatt strategi skal følges opp, videreutvikles og konkretiseres.

INNHOOLD

1.	SAMMENDRAG	5
2.	HVEM ER VI?	6
2.1	På tur siden 1887	6
2.2	Team Telemark	8
2.3	Idégrunnlag	8
2.4	Kjernevirksomhet og virkemidler	9
3.	VEIVALG	10
3.1	Kjernevirksomhet	12
3.1.1	Aktiviteter	12
3.1.2	Hytter og ruter	14
3.1.3	Natur, kulturarv og miljø	16
3.2	Virkemidler	18
3.2.1	Organisasjon	18
3.2.2	Økonomi	20
3.2.3	Kommunikasjon	22
3.2.4	Digitalisering	24
4.	BAKGRUNN FOR VEIVALG	26
4.1	Aktiviteter	28
4.2	Hytter og ruter	29
4.3	Natur, kulturarv og miljø	29
4.4	Organisasjon	29
4.5	Kommunikasjon	30
4.6	Økonomi	30
4.7	Digitalisering	31
5	GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING	32
6	GRUNNLAGSDOKUMENTER	34
7.	BÆREKRAFTIGE VEIVALG	36

DNT Telemarks organisasjon og aktiviteter favner bredt, fra lett tilgjengelig, lavterskelfriluftsliv, til krevende fjellsportaktivitet.
FOTO: Mirjam Schade

1. SAMMENDRAG

Som Telemarks største friluftslivsorganisasjon med 9 lokallag, 14 Turisthytter, utallige kilometer merkede stier og ca 500 aktiviteter årlig, har DNT Telemark en unik posisjon. Vi skaper naturopplevelser for livet og tar vare på friluftslivstradisjoner i fjellet, i skogen, langs kysten, i tettsteder og i byen. Den røde T-en er et kjent symbol i Telemark med solid nasjonal forankring.

Foreningens formål, visjon og verdier definerer hvem vi er og gjør oss til en viktig samfunnsaktør. Mantraet til filosofen og friluftslivsentusiast Arne Næss var «et rikt liv med enkle midler». Dette oppsummerer vår virksomhet, og illustrerer hvilken posisjon viskal ta gjennom vår kjernevirksomhet. I et lavutslippssamfunn reiser vi mindre og saktere og opplever mer.

DNT Telemark har ca 9 000 medlemmer knyttet direkte til DNT Telemark, men i fylket som helhet er det over 10 000 DNT medlemmer. Hytte- og rutenettet er fylkesdekkende, vi tilbyr friluftslivsaktiviteter over hele fylket og arbeider aktivt for å ta vare på naturen. Vi opplever økt tilstrømning til hyttene, aktivitetsnivået er høyere enn noen gang og antall dugnadstimer øker. DNT Telemark er en folkebevegelse, og noe ganske annet enn da en liten gruppe menn stiftet foreningen i 1887. Men formålet, å fremme det enkle friluftslivet og tilrettelegge for gode naturopplevelser, er det samme, 132 år etter.

Ifølge DNTs medlemsundersøkelse fra 2017 oppfattes det enkle friluftslivet som jordnært, troverdig og sympatisk. Både medlemmer og ikke-medlemmer opplever at noe av det viktigste DNT gjør, er å tilrettelegge for tur- og hytteopplevelser. DNT Telemark skal prioritere det enkle friluftslivet og sikre friluftslivets natur- og kulturgrunnlag, samtidig som organisasjonens posisjon og vekst sikres. Å tilrettelegge for et enklere friluftsliv er det viktigste vi bidrar med i et klimavennlig samfunn. Vår vekst skal ikke gå på bekostning av bærekraft.

Hensikten med strategien er å peke ut de viktigste veivalgene de kommende fem årene. Disse er forankret i visjon, formålsparagraf og verdier, og påvirkes av interne og eksterne utviklingstrekk. Strategien skal gjøre det enkelt å være frivillig i DNT Telemark, og samle vår mangfoldige forening.

2. HVEM ER VI?

2.1 PÅ TUR SIDEN 1887

Siden 1887 har DNT Telemark gått fra å være en forening for de få til å bli en fylkesorganisasjon med aktivitet i de fleste kommuner i Telemark. Vårt ønske om å få flest mulig ut i naturen, samtidig som vi tar godt vare på den, ligger fast. Sagt med stifteren Thomas Heftyes ord:

«Lad oss gjøre det let og billigt, at riktig mange kan komme og se, hva der er stort og vakkert i vort land».

DNT Telemark har utviklet seg fra å ha mest aktivitet i høyfjellet til også å være en aktør der folk bor; på bygda, i byen, langs kysten og ved skogen. Dette gjør DNT Telemark til en viktig samfunnsaktør.

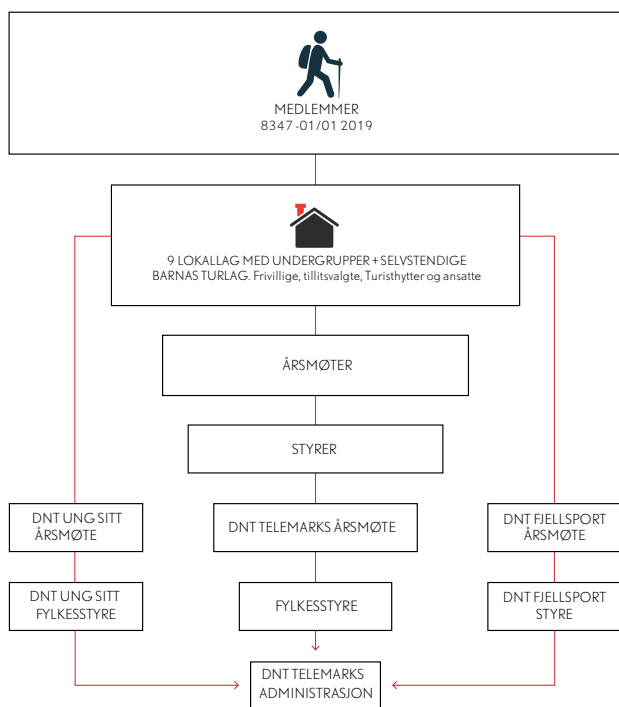

2.2 Team Telemark

DNT Telemark er en stor, sammensatt og demokratisk styrt organisasjon med 8 347 medlemmer. Det vi omtaler som DNT Telemark er lokallagene, de enkeltstående Barnas Turlag, DNT UNG og Fjellsport, de betjente turisthyttene og administrasjonen i Skien. Årsmøtet er DNT Telemarks øverste organ; her møter delegater fra alle lokallagene. Årsmøtevelger styret for paraplyorganisasjonen DNT Telemark, som har overordnet ansvar for å følge opp veivalg vedtatt av årsmøtet. Administrasjonen i DNT Telemark skal bidra til å sette vedtakene fra årsmøtet og fylkesstyret ut i livet i tett samarbeid med lokallagene. Drift av de betjente anleggene og enkelte kystledhytter, følges opp av administrasjonen. Øvrig drift av hytter, ruter og aktiviteter er lokallagenes ansvar, mens fylkesleddet sammen med DNT sentralt skal bidra til å finne gode, fellesløsninger. Over 50.000 dugnadstimer nedlegges årlig, og rundt 10 ansatte jobber hver dag for å oppfylle foreningens formål.

DNT Telemark

Det sosiale fellesskapet og verdiene løftes frem som viktig for tillitsvalgte, deltakere og medlemmer. Å fokusere på idégrunnlaget er derfor et tydelig veivalg. FOTO: Bjørn Harry Schønhaug

2.3 IDÉGRUNNLAG

DNT Telemark har siden 1887 jobbet for å legge til rette for ferdsel i naturen og har følgende idégrunnlag:

- < **Formålparagraf: DNT skal arbeide for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.**

Stadig flere søker mot det enkle og unike i en hektisk hverdag. Tap av naturmangfold og klimaendringer er blant de største utfordringene verden står overfor. Dette vil kreve endret arealpolitikk og omstilling til et lavutslippssamfunn.

Mer enn noen sinne er det viktig at DNT Telemark tilbyr enkle friluftslivsopplevelser, siden det gjør det lettere å drive friluftsliv på egen hånd. Det bærende for det enkle friluftslivet er at alle aktiviteter skal skje med kroppen som drivkraft, på naturens premisser. Nøkternhet er en rettesnor, og aktivitetene skal i minst mulig grad sette fotavtrykk i naturen.

DNT Telemark har et unikt utgangspunkt for å gjøre folk i stand til å oppleve naturen på egen hånd gjennom å tilrettelegge med hytter, merke stier, skape gode arenaer for egen-organisert aktivitet og dele kunnskap om ferdsel i naturen. Komfort eller høy standard på hyttene er ikke det viktigste for opplevelsene, verken blant medlemmer eller ikke-medlemmer. Det enkle friluftslivet kan ofte ha sitt

Modell 1: DNT-hytta

utspring der folk bor – om det er i skogen, på bygda, i byen, i fjellområder eller ved kysten. For at friluftslivet skal oppleves enkelt, må tilbudet og aktivitetene favne bredt og ta hensyn til alle aldersgrupper, økonomiske ressurser og forkunnskaper.

2.4 KJERNEVIRKSOMHET OG VIRKEMIDLER

Med DNT Telemarks kjernevirksomhet menes:

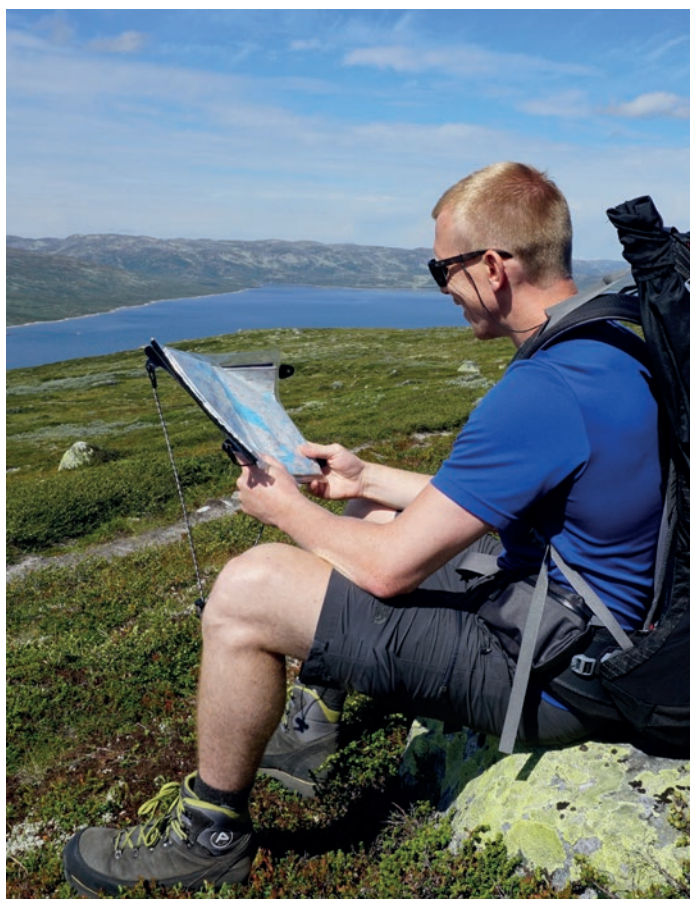
- < Aktiviteter
- < Hytter og ruter
- < Forvaltning av natur, kulturarv og miljø

De viktigste virkemidlene som brukes for å lykkes med kjernevirksomheten, er organisasjon, kommunikasjon, økonomi og digitalisering.

Modell 1 (DNT-hytta) viser at våre verdier og formålsparagraf er fundamentet. Kjernevirksomhet er hytter og ruter, aktiviteter og arbeid med natur, kulturarv og miljø. Virkemidlene som må brukes for å lykkes; organisasjon, kommunikasjon, økonomi og digitalisering, utgjør grunnmuren. Lykkes vi med å nå målene innen kjernevirksomhet og virkemidler, lykkes vi også med vår overordnede visjon; naturopplevelser for livet.

3. VEIVALG

Veivalg betyr å ta stilling til mål, prioriteringer og tiltak som setter DNT Telemarks verdigrunnlag ut i livet.

Hardangervidda. FOTO: Katrine Tellsgård

KJERNEVIRKSOMHET:

Aktiviteter

SIDE 12-13

Hytter og ruter

SIDE 14-15

Natur, kulturarv
og miljø

SIDE 16-17

VIRKEMIDLER:

Organisasjon

SIDE 18-19

Økonomi

SIDE 20-21

Kommunikasjon

SIDE 22-23

Digitalisering

SIDE 24-25

3.1 KJERNEVIRKSOMHET

3.1.1

T Aktiviteter

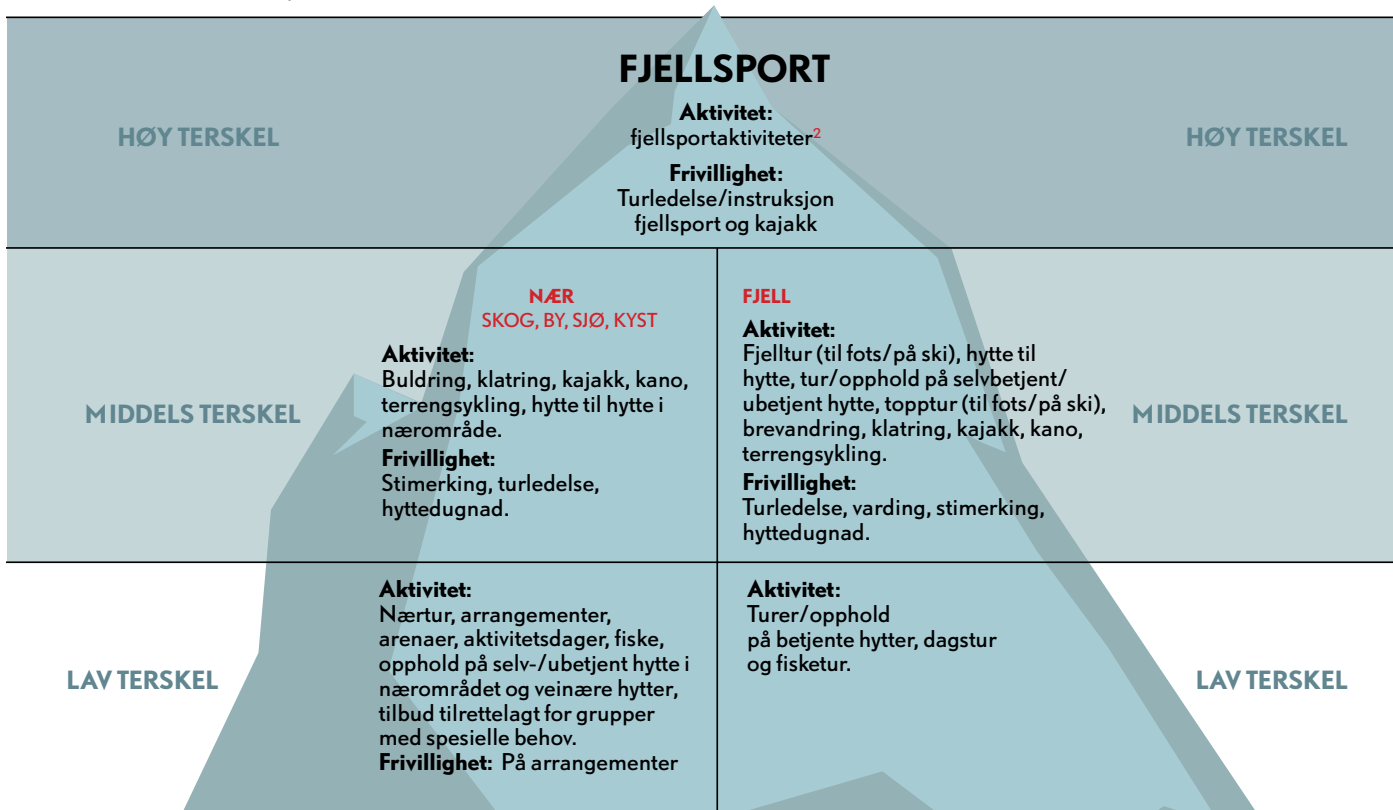
Bakgrunn: Vårt aktivitetstilbud skal være interessant og attraktivt for mange. Vi skal tilby inkluderende aktiviteter som utvikler limet mellom medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte. Å være inkludert vil si å delta i fellesskap sammen med andre og oppleve sosial tilhørighet. Inkludering er en vedvarende prosess, det være seg å bli inkludert som ny i en fjellsportgruppe eller å bli kjent med naturen, frivilligheten og menneskene i DNT Telemark.

Modell 2 illustrerer at vi tilbyr et mangfold av friluftskategorier, av ulike vanskelighetsgrader. Modellen kan være et verktøy for medlemsforeningene. Hvilken del av pyramiden de skal

konsentrere seg om, avhenger av geografisk størrelse og interesse hos frivillige. Å fylle nederste del til venstre vil være viktig for å rekruttere og inkludere nye grupper av deltakere, frivillige og medlemmer. Samtidig er det viktig å fylle øvre deler av pyramiden, slik at vi er attraktive for dem med mye erfaring og kunnskap.

DNT Telemark skal legge premissene for utviklingen av friluftslivet i takt med samfunnsutviklingen. Verdien spennende betyr at DNT Telemark skal delta aktivt i utviklingen av nye former for friluftsliv og tilpasse sitt tilbud til nye generasjoner. Samtidig skal vi være en garantist for at utviklingen skjer i tråd med DNTs øvrige verdier.

Modell 2: Aktivitetsfjellet¹

¹: Figuren viser ikke alle aktivitetene i regi av DNT Telemark, men illustrerer mangfoldet. ²: Inkluderer aktiviteter som for eksempel topptur, isklating og kiting.

Innen 2023 skal DNT Telemark ha et bredt tilbud av aktiviteter og arenaer til alle aldersgrupper som oppleves som inkluderende og motiverer til egenorganisert aktivitet. Alle nye aktiviteter skal baseres på det enkle friluftslivet og skje med kroppen som drivkraft.

MÅLTALL

- › Andelen i befolkningen som har vært på kortere fotturer i skogen eller fjellet det siste året skal økes fra 78 prosent i 2017 til over 80 prosent i 2023, altså 4,2 millioner. ¹ DNT Telemark skal være en anerkjent bidragsyter for måloppnåelse av lokale, regionale og nasjonale målsettinger innen Folkehelse og Friluftsliv.
- › Innen 2023 skal vi være til stede med friluftslivsaktiviteter i alle kommuner i Telemark og større bydeler/tettsteder. I 2018 var det DNT aktivitet i alle fylkets kommuner bortsett fra Tokke. Det skal være spennende og utviklende å være frivillig i DNT Telemark.

1. (SSB levekårsundersøkelse idrett og friluftsliv 2017)

MÅL	DELMÅL	TILTAK
Vi skal bidra til at flere gjennomfører friluftaktiviteter, også på egen hånd	Prioritere aktiviteter som gir økt kunnskap om friluftsliv og bidrar til egenorganisert aktivitet i alle naturområder	<ul style="list-style-type: none">› Utvikle eksisterende og nye arenaer som styrker egenaktivitet og kompetanse› Videreutvikle samarbeid med barnehager, skoler, offentlige instanser og utdanningsinstitusjoner
	Aktivitetstilbudet skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper	<ul style="list-style-type: none">› Jevnlig oppfølging av brukere og medlemmers oppfatning av DNT Telemark som inkluderende› Prioritere aktiviteter for barn, unge og familier for å inkludere flere› Innføre inkludering som emne i turlederutdanningen› Legge til rette for utlån av friluftsutstyr› Videreutvikle tilbud og tilpasninger for folk med funksjonsnedsettelse› Videreutvikle tilbud for typisk inaktive miljøer/samfunnslag i Telemark
	Styrke arbeidet med aktiviteter for barn og ungdom	<ul style="list-style-type: none">› Opprettholde et variert og rimelig tilbud for medlemmer mellom 0 og 26 år› Ha fokus på friluftsliv, natur og miljø i aldersgruppen 0 til 26 år› Synliggjøre tilbudet i kanaler/ på plattformer som målgrupper til enhver tid benytter› Utvikle egen handlingsplan for DNT Telemarks tilbud for barn og unge› Styrke kunnskap og selvtillit hos voksne som rollemodeller og veiledere for barn og unge
Vi skal være en premissleverandør for både organisert og uorganisert ferdsel med kroppen som motor i alle naturområder.	Vi skal ha best kompetanse på sporløs ferdsel og sikkerhet i naturen, både i høyfjellet og i nærområdene	<ul style="list-style-type: none">› Styrke kompetansen til turledere, instruktører og frivillige› Utvikle og oppgradere våre utdanningsprogram med kunnskap om friluftslivets natur- og kulturgrunnlag› Opprette sikkerhetsutvalg og videreutvikle handlingsplan for sikkerhetsarbeid› Videreføre kommunikasjon om fjellvett og turvett
	Styrke aktiviteter knyttet til vann og kyst	<ul style="list-style-type: none">› Lage en handlingsplan for kystfriluftsliv innen utløp av 2019› Etablere en egen kajakkstatsing med tilhørende kompetansearbeid› Styrke og synliggjøre arbeidet med kystleden og kystledhytter
	Vi skal styrke fjellsportarbeidet i DNT Telemark	<ul style="list-style-type: none">› Lage en handlingsplan for fjellsport Telemark for å iverksette målene fra DNTs strategiske plattform for fjellsportarbeidet› Bygge og promotere gode fjellsport-ambassadører i Telemark› Samarbeide med andre fjellsportgrupper

3.1.2

Hytter og ruter >

Bakgrunn: DNT Telemark er i dag en sentral tilrettelegger for turliv med et omfattende nettverk av hytter og merkede stier. T-merkede stier er det friluftstilbudet desidert flest bruker. Å jobbe for at alle kan finne en tursti i nærheten av seg, er et viktig mål for DNT Telemark og samfunnet. DNTs hytter har stor nasjonal verdi. Tilbudet er for alle og er unikt i verden. Vedlikehold av hytteparken er ressurskrevende, og vi må ha en helhetlig plan for hvordan vi forvalter og ruster opp våre hytter. Innen 2023 bør vi ha oppnådd en større anerkjennelse for arbeidet. Da skal foreningen ha fått gjennomslag hos myndighetene og lokale aktører for at anleggene drives etter non-profit-prinsippet, og er viktige for å ivareta folkehelse, natur og kulturarv. Dette er et felles ansvar for hele DNT og DNT Telemark. Det er viktig å prioritere, slik at vi er trygge på at vi tar vare på det vi har, framfor å bygge nytt. Vi skal gjøre gode valg for våre barns barnebarn.

Over 1 million T-er viser vei i den norske naturen, og våre merkede stier er det tilbudet folk bruker mest. Å rekruttere flere frivillige og utvikle en felles standard for rutene slik at vi sikrer god kvalitet er viktig.
FOTO: DNT Telemark

Oppgradering av DNT-hyttene er et felles ansvar. Å få gjennomslag for dette er en stor og viktig målsetning. Illustrasjon: Snøhetta/Plomprozes

MÅLTALL

- › Styrke felleskapets/samfunnets bidrag til hyttevedlikehold.
- › Etablere almen forståelse for at de virkeområder som drives med kommersielle virkemidler, drives under non profit-prinsippet
- › Planlegge i god tid, etalere gode finansieringsplaner og bli bedre på å søke tilskudd.
- › Det skal være maksimalt 500 meter til nærmeste tursti.

MÅL

Opprettholde posisjonen som Telemarks viktigste tilrette-legger for turaktivitet.

DELMÅL

Styrke kvaliteten på stiene

TILTAK

- › Utvikle rutenett i nærmiljøet, som rekrutterer nye grupper
- › Prioritere kyststien og nærmiljøet, og utvikle og knytte sammen eksisterende turområder
- › Videreutvikle og synliggjøre turrutekonsepter
- › Gi vårt bidrag til arbeidet med nasjonale turstier på Gaustatoppen
- › Ruste opp DNTTelemarks rutenett etter ny nasjonal standard

Synliggjøre og styrke deler av tilbudet som er lite brukt

- › Styrke kommunikasjonen av turtilbud i områder som tåler mer bruk
- › Ikke opprette nye hytter og ruter hvis det går på bekostning av det vi forvalter som fungerer bra
- › Jobbe for å øke beleggprosenten i lavsesong

Styrke og forbedre driften av de betjente anleggene.

Mer effektiv og enhetlig drift av hyttesystemet

- › Bidra til at store hyttedrivere deler sin erfaring og kompetanse med DNT-familien
- › Rekruttere flere frivillige til hytte- og rutearbeidet
- › Teste ut mer fleksible prismodeller: differensiere pris ut fra sesong og fasiliteter, øke prisforskjellen for medlem/ikke-medlem
- › Fremforhandle felles rammeavtaler
- › Søke samarbeid med andre aktører for å opprettholde strategisk viktige rutenett
- › Bygge miljøvennlig, og teste ut ny arkitektur, byggeskikk og aktivitetsutvikling

Sikre økonomisk bærekraftig forvaltning og vedlikehold av våre hytter og stier.

Opprette langsiktig løsning for å finansiere oppgradering

- › Lage helhetlig plan for hvordan vi forvalter hytter og ruter godt
- › Jobbe for økt offentlig støtte til rehabilitering av betjente hytter
- › Styrke finansieringsnivået til selv- og ubetjente hytter

3.1.3

Natur, kulturarv og miljø

Bakgrunn: DNT Telemark arbeide for å hindre naturinngrep og forstyrrelser som påvirker muligheten til et allsidig og opplevelsesrikt friluftsliv. Vi skal ha en tydelig og sterk stemme for å sikre natur- og friluftslivsinteressene. Innen 2023 har vi, sammen med andre aktører, etablert en infrastruktur der våre hytter og ruter, sammen med miljøvennlig transport, gjør miljøvennlige turer enkelt å gjennomføre (eks: ta bussen til bushen). Vi skal ha en drift som tar vare på klima og miljø i hele vår virksomhet, samt tiltak og retningslinjer for naturbaserte opplevelser som gjør at vi går foran med et godt eksempel og bidrar til å redusere klimautslippene.

DNT Telemark skal sikre at barn og unge blir glade i naturen og tar vare på den, blant annet gjennom Barnas Turlag. FOTO: Jenny Flobak

DNT Telemark skal ha en tydelig stemme for bevaring av naturen og vår kulturarv, ved blant annet å følge vindkraft utviklingen i fylket, verne om nærmiljø, og drive miljøvennlig virksomhet i alle ledd. FOTO: Mirjam Schade

MÅLTALL

- › Innføre DNTs tiltak for bærekraftig virksomhet innen hytter og ruter, aktivitet, utstyr og organisasjonsdrift i DNT Telemark innen 2021.
- › Oppnå politisk gjennomslag i våre viktigste natur- og friluftspolitiske saker på kommune- og fylkesnivå.

MÅL

Bidra til å sikre friluftslivets natur- og kulturgrunnlag og at fylket og kommuner prioriterer natur- og friluftslivsinteressene.

DELMÅL

Øke oppslutning om å bevare viktige natur- og friluftsområder

TILTAK

Jobbe politisk for å:

- › Bevare natur- og kulturlandskap
- › Etablere marka- og fjellgrenser i byer og tettsteder
- › Redusere natur- og miljøbelastningene fra energi-produksjon, vei- og hyttebygging
- › Bidra til å stramme inn regelverk for motorisert ferdsel i utmark
- › Sikre bedre vern for stier i lovverk og forvaltning
- › Grunnlovsfeste allemannsretten

Bidra til en utvikling av ikoniske turmål som gjør at naturen blir ivaretatt

- › Kanalisere store strømmer av internasjonale turister til få turmål som tåler stor trafikk
- › Følge og utvikle tiltakene i «Veikart for en bærekraftig reiselivsnæring»
- › Prioritere nasjonal markedsføring

Gå foran som et godt eksempel ved å drive på en miljø- og klimavennlig måte og inspirere medlemmer til å ta miljø- og klimavennlige valg.

Prioritere drift som tar vare på klima og miljø

- › Basere turer og arrangementer på mest mulig grønn transport
- › Påvirke partnere og leverandører til å drive bærekraftig
- › Etablere fornybare energiformer på hyttene
- › Sikre at unge blir glade i friluftsliv, blant annet gjennom Barnas Turlag og DNT ung Telemark

Avslutte drift som ikke er miljø- og klimavennlig

- › Jobbe for å erstatte dieselaggregat på hyttene med klimavennlig energi
- › Redusere antall turer som innebærer flyreiser
- › Redusere antall interne flyreiser og oppfordre til digitale møter

Forvalte DNTs materielle og immaterielle kulturarv slik at historie, kulturminner og friluftstradisjonen ivaretas.

Prioritere arbeid som styrker vår kulturarv

- › Kommunisere slik at vi skaper lyst til å ta vare på norsk turkultur
- › Bidra til økt kunnskap om sikkerhet, tur etter evne og hensynsfull ferdsel i naturen
- › Innføre kunnskap om kulturminner og kulturlandskap i kursmaler
- › Forvalte de av våre hytter og ruter som er kulturminner på en ansvarlig måte

3.2 VIRKEMIDLER

For å oppnå målene innen kjernevirksomheten, må vi styrke og utvikle virkemidlene: organisasjon, økonomi, kommunikasjon og digitale verktøy.

3.2.1

Organisasjon >

Bakgrunn: Vår vekst de siste årene er en stor styrke og skaper også store forventninger fra samfunnet, frivillige og medlemmer. Det er viktig at organisasjonen og lokallagene er godt rustet til å håndtere veksten og forventningene. Vi må gjøre tydelige prioriteringer og sikre at frivillige, tillitsvalgte og ansatte har god kompetanse og godt sosialt fellesskap. DNT Telemark skal være en samlet organisasjon med sterkt verdigrunnlag.

DNTs medlems- og befolkningsundersøkelse viser at den viktigste grunnen til at man melder seg inn, er at man identi iserer seg med DNTs verdier. Også frivillige, tillitsvalgte og ansatte oppgir

verdiene som viktigste grunn til at de deltar i arbeidet. Derfor må verdiene ha en sentral plass i vår organisasjon, kommunikasjon og hos alle som representerer DNTTelemark.

Innen 2023 er vi godt rustet for videre vekst, og har møtt veksten på en måte som sikrer at frivillige, ansatte og medlemmer fortsatt er motiverte og engasjerte. DNT Telemark har, i samarbeid med lokallagene, styrket viktige fellesfunksjoner som løfter samarbeidet og forenkler driften regionalt og lokalt. Lokallagene har styrket gode, lokale arenaer og aktiviteter som skaper tilhørighet og stolthet for medlemmer, frivillige og ansatte.

Å bygge en sunn organisasjon med forankring i våre verdier vil samle oss. Det skal være godt å være menneske i DNT Telemark, både som ansatt og frivillig. FOTO: Bjørn Harry Schönhaug

MÅLTALL

- › Arbeidet med å registrere dugnadstimer skal prioriteres. Målet er å få på plass målbare tall som gjør oss i stand til å følge DNTs mål om gjennomsnittlig 6% årlig økning i dugnadsinnsats mot 2017-nivå. ⁴
- › Forbedret score på måling av DNT Telemark som inkluderende organisasjon. ⁵
- › Årlig økning i medlemmers oppfatning av samsvar mellom DNT Telemarks tilbud og verdier. ⁵

MÅL	DELMÅL	TILTAK
DNTs verdier skal prege hele organisasjonens arbeid.	Tilbudet skal reflektere DNTs verdier	<ul style="list-style-type: none">› Styrke bevisstgjøring av verdiene, STIEN, i alle organisasjonsledd› Reflektere STIEN i all kommunikasjon, blant annet ved rekruttering av frivillige, deltakelse på aktiviteter, samhandling internt og i samarbeidsavtaler› Tilby ambassadørkurs til alle nye frivillige og ansatte› Måle jevnlig medlemmers oppfatning av samsvaret mellom vårt tilbud og verdier
	Styrke vår rolle som inkluderende organisasjon og jobbe for å utjevne forskjeller i friluftslivet	<ul style="list-style-type: none">› Utvikle egen handlingsplan for inkludering og mangfold i organisasjonen› Prioritere tiltak som gjør at DNT Telemark i større grad speiler befolkningssammensetningen (alder, kjønn, etnisitet, funksjonsevne) blant medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte
Ruste organisasjonen for forsvarlig vekst ved å utvikle menneskene.	Motivere og engasjere medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte	<ul style="list-style-type: none">› Styrke kompetanseutvikling› Kurse/utdanne frivillige› Rekruttere flere til dugnad
Vi skal oppleves som en samlet organisasjon for både medlemmer, tillitsvalgte, frivillige og ansatte.	Styrke fellesskapet i DNT Telemark	<ul style="list-style-type: none">› Videreutvikle gode måter å kommunisere, samhandle og utveksle erfaringer› Definere, prioritere og innføre/styrke de tre viktigste fellesfunksjonene innen 2023.› Vurdere betydningen av fylkessammenslåingen, og sikre god overgang.

4. Antall dugnadstimer i DNT nasjonalt i 2017 var 821.303. Gjennomsnittlig økning siste 6 år: 10 prosent.

5. Måles gjennom DNTs årlig medlemsundersøkelse.

3.2.2

Økonomi

Bakgrunn: For å realisere målene for kjernevirksomheten, er det avgjørende med en sunn og god økonomi. Dette er spesielt viktig for å sikre nødvendig vedlikehold, oppgradering og videreutvikling av vår felles kulturarv; hytter, ruter og friluftsanlegg. Ettersom vi utvikler dette i alle deler av fylket; i fjellet, skogområder, ved kysten, i byer og tettsteder, blir behovet enda tydeligere. Hvert lokallag har ansvar for å finansiere egne anlegg, med administrasjonens tilskudds-kompetanse i ryggen. Samtidig er det en felles utfordring å sikre at DNT Telemark

oppretholder og utvikler et helhetlig hytte- og rutenett, administrasjonen bidrar som koordinator. DNT Telemark har de siste årene etablert en økonomisk buffer, som ivaretar varierende inntekt og kostnadsbilde fra år til år. Denne sikrer kontinuitet og langsiktighet, men vil alene ikke være nok til å sikre en langsiktig, stabil finansiering. Det er viktig med langsiktige planer for å sikre god finansiering og gjennomføring. Videre må digitale satsninger ses som langsiktige investeringer i effektivisering som skal bidra til en enda bedre tilrettelegging for friluftsliv.

De frivillige er ryggraden i DNT Telemarks historie og fremtid. Derfor skal vi utvikle og ta godt vare på dem. FOTO:Marius Dalseg Sætre

MÅLTALL:

- › Sikre en forståelse hos myndigheter om den samfunnsmessige betydningen av våre anlegg og aktiviteter ved å øke offentlig støtte til DNT Telemark betraktelig innenfor veivalgsperioden
- › Sikre ressurseffektive økonomi og regnskapssystemer, med enkle funksjoner for oppfølging av nøkkeltall
- › Sikre stabil økonomi for å sikre DNT Telemark som organisasjon og arbeidsplass.

MÅL

Bygge god økonomi for å bedre medlemstilbudet og sikre drift og oppgradering av hytteanlegg.

DELMÅL

Sikre en god og bærekraftig økonomi

Redusere risikoen med ustabile inntektskilder

TILTAK

- › Lage en fireårig plan for økonomistyring i DNT Telemark, med særlig vekt på kostnader til hytter og digital utvikling
- › Prioritere arbeid for å få økt støtte fra spillemidler, sponsorer og andre tilskuddsordninger.
- › Styrke samarbeid og kompetanseutveksling i team Telemark og med andre aktører for å øke inntjening
- › Vurdere å definere hytter og ruter som nasjonale og regionale anlegg
- › Vurdere å justere formålskapitalmodellen
- › Øke støtte fra eksterne, stabile midler
- › Analysere medlemskategorier og prissetting

Hytterne i DNT Telemark har alle et akkumulert vedlikeholdsbehov. I årene fremover blir det avgjørende å løse utfordringene med forvaltning og oppgradering, ved godt jevnlig vedlikehold og langsiktige søkbare vedlikeholdsprosjekter. FOTO: Tommy Olsen

3.2.3

Kommunikasjon >

Bakgrunn: For å oppfylle vårt oppdrag, er det viktig at DNT Telemark og lokallagene er synlig utad. Skal vi få flere i aktivitet og ta vare på norsk natur, er vi avhengige av å samarbeide med andre, ikke minst politikere i fylket og kommuner. Vi er også avhengige av å være en sterk organisasjon med mange medlemmer i ryggen. Vårt engasjement skal dreie seg om saker der vi har bred støtte blant våre medlemmer.

DNT Telemark skal ta vare på og synliggjøre mangfold, både blant medlemmer, medlemsforeninger, frivillige, ansatte og friluftaktiviteter. Her fra prosjektet Klart det går, turer for personer med funksjonsnedsettelser. FOTO: Ellen H- Grønlid

MÅLTALL

- › Minst 7,5 prosent av Telemark skal være medlem innen 2023, altså 12 500 mennesker.⁷
- › Årlig medlemsvekst på gjennomsnittlig 6 prosent mot 2018-nivå.
- › Ta vare på eksisterende medlemmer slik at minst 90 prosent fornyer medlemskapet i 2020.⁸

MÅL	DELMÅL	TILTAK
Vi skal inspirere flere til å delta i friluftslivet.	Øke medlemsopplutningen blant alle aldersgrupper	<ul style="list-style-type: none">› Prioritere tiltak som gir best effekt for rekruttering av nye medlemmer› Systematisk analysere hvilke tiltak som gir best effekt
	Prioritere lojalitetsbyggende aktiviteter	<ul style="list-style-type: none">› Systematisk oppfølging og tilpasning av kommunikasjon til det enkelte medlem› Produsere engasjerende og lojalitetsbyggende innhold i våre kanaler
	Kommunisere gleden ved friluftsliv og synliggjøre vårt tilbud til flere	<ul style="list-style-type: none">› Gi turinspirasjon, informasjon og kunnskap gjennom et godt samspill mellom egne kanaler, nyhetsmedier og sosiale medier› Sikre UT.no som ledende nasjonal turportal i Telemark innen 2020› Styrke tursenterets rolle som kontaktpunkt mot medlemmer og frivillige› Etablere egne lokaler for lokallagene, som kubbhus og lokale minitursentre› I større grad speile flere grupper av befolkningen gjennom valg av talspersoner og bilder
Vi skal løfte fram den samfunnsmessige betydningen av vårt arbeid og styrke vår gjennomslagskraft på områder som er tett knyttet til formålsparagrafen.	Være en synlig samfunnsaktør som fremmer betydningen av friluftsliv og naturvern i den offentlige debatten og overfor politiske myndigheter	<ul style="list-style-type: none">› Synliggjøre effekten av DNTTelemarks arbeid på livskvalitet, folkehelse og miljø› Synliggjøre miljøvettsatsingen til DNT ung Telemark› Jobbe for at fylke og kommune prioriterer friluftsliv og tar vare på norsk natur› Styrke samarbeid med natur-/friluftslivsorganisasjoner og andre som er viktige for å nå våre mål› Prioritere kommunikasjon om temaer som styrker oss som samfunnsaktør og er tydelig forankret i formålsparagrafen

7. Basert på all DNT aktivitet i hele fylket.

8. Gjennomsnittlig fornyingsprosent de siste 6 årene: 87,6.

3.2.4

Digitalisering

Bakgrunn: Digitale verktøy er viktige for at DNT Telemark skal lykkes fremover. det vil effektivisere drift for frivillige og ansatte, samtidig som det vil gi bedre medlem/kunde opplevelse. For DNT Telemark er det behov for å prioritere dette tidlig i veivalgsperioden. Brukerne skal i større grad kunne bruke digitale verktøy for å bli medlem, finne inspirasjon og informasjon om turmuligheter og aktivitetstilbud, samt bestille og betale for våre tilbud. Alt vi har av informasjon skal være digitalt tilgjengelig. Medlemmer og frivillige skal få skreddersydd informasjon og oppfølging, ut fra ønsker og behov, samtidig som vi beholder fellesskapsfølelsen.

Innen 2023 skal DNT ha en funksjonell digital plattform for hele DNT med lett tilgang på relevant informasjon, inkludert beste praksis-eksempler. Digitale møter og kommunikasjon gir mer samhandling på enklere og billigere måter. Vi skal ha effektive digitale verktøy for å rekruttere, organisere og kommunisere med de frivillige. DNT Telemark skal være blant de første som tar nye plattformer i bruk.

Gjennom god kommunikasjon og digitale verktøy skal vi inspirere enda flere til å oppleve at friluftslivet gir et rikt liv med enkle midler, og gjøre det enkelt å være frivillig. FOTO: DNT Telemark

MÅLTALL

- › UT.no skal være Telemarks ledende portal for planlegging, gjennomføring og inspirasjon til det enkle friluftslivet innen 2020.

MÅL	DELMÅL	TILTAK
Digital utvikling skal bidra til at vi når våre mål innen både kjernevirksomhet og virkemidler.	Etablere gode digitale plattformer	<ul style="list-style-type: none">› Prioritere maks utnyttelse av UT.no› Styrke organisasjonens digitale kompetanse› Inkludere digital utvikling og drift i oppstart av nye prosjekter
Lage digitale fellesløsninger som gjør at vi er til stede der brukerne er og som gjør det enkelt å bli medlem, frivillig og bruke vårt tilbud.	Lage effektive digitale tjenester som gir økt selvbetjening og erstatter manuelle prosesser	<ul style="list-style-type: none">› Utvikle et fleksibelt og moderne medlems- og kundesystem› Sikre et godt og brukervennlig bookingsystem for hytter› Utvikle digitale verktøy for å rekruttere, organisere og kommunisere med frivillige› Tilrettelegge for flere digitale møter og kommunikasjon
Prioritere utvikling av digital kompetanse.	Styrke vår bestiller- og utviklerkompetanse for digitale prosjekter	<ul style="list-style-type: none">› Lage en digital handlingsplan› Samarbeide med spesialkompetanse på IT-områdene vi har mest behov for

4. BAKGRUNN FOR VEIVALG

Veivalgene som er skissert, skal svare på både eksterne og interne utviklingstrekk som gir utfordringer og muligheter. På de neste sidene følger en kort beskrivelse av disse og hvilke føringer de har gitt for veivalgene.

DNT Telemark har utviklet seg fra å være en organisasjon med mest aktivitet i Skien, til å være en aktør i hele fylket, med aktivitet i fjellet, byen, tettsteder, ved skogen og langs kysten.
FOTO: Preben Herregården

4.1 AKTIVITETER

Vi skal nå bredt ut til alle målgrupper gjennom våre aktiviteter. Årlig har vi flere tusen mennesker med oss ut.

Forbrukertrender

Større interesse for friluftsliv har vært en trend i flere år, synliggjort blant annet gjennom DNTs medlemsvekst. Vi ser det også ved at markedet for salg av sports- og friluftsutstyr har vokst. Det ser ut til at det uorganiserte friluftslivet vokser mer enn det organiserte. Mange vil oppleve noe nytt og spennende og er opptatt av ikoniske turmål. Aldri har det vært enklere å dele drømmer og turopplevelser gjennom sosiale medier. Likevel er motreaksjonen mot det digitale, stressende livet en viktig motor for den økende friluftslivsinteressen. Folk ønsker å være i balanse med seg selv og omgivelsene og er opptatt av at barna skal oppleve noe annet enn lysende mobilskjermer. Vår medlems- og befolkningsundersøkelse viser tydelig at alle grupper, uavhengig av medlemskap i DNT, ønsker å lære barna friluftsliv, noe DNT Telemark har alle forutsetninger for å bidra enda mer til enn vi allerede gjør.

Folkehelse

Vår største folkehelseutfordring er økende sosiale forskjeller mellom inaktive og aktive. Det samme mønsteret gjenspeiles i organisasjonsdeltakelse. Kombinasjonen fysisk aktivitet og naturopplevelse har dokumentert effekt på helse og livskvalitet. Den viktigste jobben DNT Telemark har i folkehelsearbeidet er derfor å legge til rette for at terskelen for friluftsliv er så lav som mulig og at de sosiale forskjellene i friluftslivet ikke øker.

Hovedmålet i friluftslivs- og folkehelsepolitikken er at en stor del av befolkningen driver jevnlig med friluftsliv og fysisk aktivitet. Fortsatt bør rundt 70 prosent av befolkningen gjøre mer for å nå anbefalingene om nok fysisk aktivitet. Mennesker er mer aktive med grøntområder i nærheten der de bor, men under 60 prosent av boliger, skoler og barnehager har turterreng innen en avstand på 500 meter. Med økt innvandring og urbanisering er det behov for å satse på friluftsliv i nærmiljøet. Vi vil få flere ensomme eldre med nedsatt helse. Eldre bør tilbys turfellesskap, ny læring og mening ved å delta i frivillig arbeid.

Alle skal ha mulighet til naturopplevelser og helsebringende friluftsliv, selv med ulike forutsetninger. 78 prosent av befolkningen oppgir at de har vært på kortere fotturer i skog og på fjellet, mens personer med nedsatt funksjonsevne driver mindre med friluftsliv.

For barn og unge spiller familien en mindre rolle enn tidligere i rekrutteringen til friluftsliv. Stadig flere norske barn vokser

Store deler av befolkningen ønsker å lære barna sine friluftsliv. Det har DNT Telemark alle forutsetninger for å bidra til.
FOTO: Katrine Tellsgård

opp i familier med vedvarende lav inntekt. Mange unge opplever at de ikke kan delta i fritidsaktiviteter fordi de har dårlig råd. De frivillige friluftslivsorganisasjonene, skole og barnehage blir viktigere for å inkludere barn og unge i friluftsliv.

Medlems- og befolkningsundersøkelsen understøtter at DNT bør fortsette å spille en rolle for grupper som trenger tilrettelegging. Blant ikke-medlemmer blir dette prioritert høyere enn hos medlemmer. Det sier noe om DNT Telemarks posisjon som samfunnsaktør: Folk forventer at DNT Telemark tar ansvar.

Kompetanse og profesjonalisering

Det er økende krav til profesjonalisering innen tur- og kursaktivitet. Krav til kvalitetssikring, dokumentasjon og sertifisering kommer fra turdeltakere, organisasjoner, forsikringsselskap og myndigheter. DNT Telemark skal ha et tilbud til alle – også dem med utstyr og kompetanse. Fjellsport er viktig, men ikke alltid like synlig del av DNT Telemark. Det er en viktig aktivitet, både for å sikre fornyelse og drive utvikling og overføring av kompetanse, og for at friluftslivsinteresserte skal ha noe å strekke seg etter. Mange aktører har i dag stor kommersiell aktivitet innen friluftsliv, med blant annet fjellklatring og toppturner. DNT Telemark skal være et alternativ for dem som vil klare ting selv

og som vil være i aktivitet sammen med andre. Vi legger vekt på at alle utøvere av friluftsliv tar ansvar for å legge opp en tur etter evne og forhold.

4.2 HYTTER OG RUTER

Kravene til profesjonalisering skjerpes også til hytter og ruter. Våre anlegg skal følge offentlige krav om brann, mat, utslipp, HMS og arbeidsmiljø, noe som kan være kostbart og arbeidskrevende. Mange av hyttene er gamle og har bruk for total rehabilitering og utbygging, samtidig som de må tilfredsstillende stadig strengere krav. For de største anleggene må mange av oppgavene gjennomføres av profesjonelle, her er det ikke tilstrekkelig med dugnadsinnsats. Dette er en utfordring for foreningens økonomi, og er således administrasjonens viktigste oppgave ved siden av frivilligheten.

Økt bruk av Telemarks hyttenett vil gi bedre inntekter, samtidig som slitasjen vil øke på hytter og ruter. Således et lite dilemma: hvordan vedlikeholde hyttene og rutenettet, samtidig som vi håndterer nye investeringsbehov? Langsiktig planlegging og tidlig søken etter finansieringsmuligheter, er viktige virkemiddel.

Det er delte meninger blant våre medlemmer om mer vekst er ønskelig. Enkelte betjente anlegg opplever i dag et belegg på langt over 100 prosent i korte deler av sesongen. Selv om dette på kort sikt kan være lønnsomt, risikerer vi på lang sikt at det reduserer gjestenes opplevelse av DNT Telemarks tilbud – og videre vekst.

4.3 NATUR, KULTURARV OG MILJØ

Verden står overfor to store utfordringer som må løses samtidig; naturmangfold og klima. Vi mener at naturvern og friluftsliv er gode bidrag i klimaarbeidet.

Naturmangfold

Telemark byr på unike natur- og friluftsområder, uberørt av støy og større menneskelige inngrep. Andelen villmark i Telemark har hatt en markant nedgang fra rundt 1900 til i dag. Energiutbygging, veier, boliger og fritidsboliger er blant det som bidrar mest til nedbygging. I tillegg øker motorisert ferdsel i utmarka. Dette truer naturmangfoldet – og får konsekvenser for friluftslivet.

Utvikling av naturbaserte opplevelser

Reiselivet i Norge vokser med ti prosent i året, og Norge tar mål av seg om å ha befestet posisjonen som et av verdens foretrukne reisemål for bærekraftige natur- og kulturbaserte opplevelser i 2030. Økt digitalisering og rask spredning av ikoniske bilder har bidratt til kraftig vekst i tilstrømming til steder som Gaustatoppen, Preikestolen og Trolltunga. Dette gir slitasje på natur- og kulturverdier, økt forsøpling og større klimautslipp. Det skaper også debatt om allemannsrettens posisjon.

Dette stiller DNT Telemark overfor nye utfordringer. DNTs medlems- og befolkningsundersøkelse viser at alle målgrupper mener det er viktig at DNT arbeider for et mer naturvennlig reise- og friluftsliv. Skal DNT Telemark fortsette å vokse, forventes det også at vi er en aktiv pådriver for å løse utfordringene veksten skaper. Vi bidrar i dag med å tilrettelegge for nasjonale turiststier på Gaustatoppen og påvirker politisk for å få et mer bærekraftig reiseliv, basert på god naturforvaltning og besøksstrategier. Et utslippsfritt reiseliv betyr ikke at vi skal slutte å reise, men lengden og farten på reisene må ned, og vi må bruke miljøvennlig transport. Der spiller det enkle friluftslivet en viktig rolle: med kroppen som drivkraft på naturens premisser. Nye Mogen har som mål å sette standarden for utvikling i slik retning.

Bærekraftig vekst

Naturopplevelser og friluftsliv gir miljøengasjement. Det vi er glade i, tar vi vare på. Skal vi fortsette å nyte naturen slik vi ønsker, må vi gjøre det på en måte som ivaretar den. Men medlemsvekst og økt aktivitet kan også bidra til å belaste naturen. Både medlemmer og ikke-medlemmer forventer at DNT Telemark tar ansvar for et miljøvennlig friluftsliv. Dette arbeidet får vi mest gjennomslag for med en stor medlemsmasse.

4.4. ORGANISASJON

Vår vekst skaper noen utfordringer. Tilstrømmningen gir økt press på medlemsforeninger, frivillige og ansatte og gjør det vanskeligere å prioritere. Det blir viktig å utvikle menneskene i organisasjonen.

Frivilligheten

Foreningens bærebjelke, frivilligheten og lokallagene er i utvikling. To av tre Telemarkinger bruker fortsatt mye tid på frivillig arbeid, men stadig flere ønsker en fleksibel frivillighet. Folk melder seg i større grad til å bidra med konkrete oppgaver. Flere medlemmer betyr ikke automatisk flere frivillige – og stadig færre er medlem av den organisasjonen de utfører frivillig arbeid for.

I DNT Telemark jobbes det over 60.000 dugnadstimer årlig. DNTs medlems- og befolkningsundersøkelse viser at vi likevel har et stort dugnadspotensial. 62 prosent av DNTs medlemmer oppgir at de er ganske eller svært interessert i å bidra som frivillige, mens en femtedel av medlemmene oppgir at den viktigste grunnen til at de ikke har gjort det ennå, er at de ikke har blitt spurt.

Undersøkelsen viser også at den viktigste motivasjonen for å bidra som frivillig, er at oppgavene er meningsfulle og viktige. Mange legger vekt på følelsen av å kunne bidra, i tillegg til sosialt fellesskap. Dette er verdier vi må kommunisere tydelig i rekruttering av frivillige.

Inkludering og mangfold

Inaktive oppgir friluftsliv som den enkleste aktiviteten å bli med på, og alle sosiale lag deltar i friluftsliv. Allemannsretten gir folk rett til å ferdes fritt i utmark uten å betale. Mange friluftaktiviteter krever også lite utstyr. Friluftslivet er derfor en nøkkel til inkludering. DNT Telemark jobber aktivt for å inkludere nye grupper i friluftslivet. Vi har et utstrakt samarbeid med regionale og lokale offentlige aktører, frivillige organisasjoner og andre for å nå ut til flere deler av befolkningen. Blant annet jobber DNT Telemark med flere prosjekter rettet mot flerkulturelle, samt tilbud for bevegelseshemmede, synshemmede og utviklingshemmede. DNT Telemark som organisasjon speiler likevel ikke befolkningssammensetningen godt nok, verken gjennom medlemmer, frivillige, tillitsvalgte, ansatte eller deltakere. Det er viktig å bygge trygge og inkluderende frivillige ambassadører i lokallagene, for å lykkes i dette arbeidet.

Samhandling og samarbeid

DNT Telemark har blitt stadig mer sammensveisert som organisasjon. Lokallagene samarbeider tettere, og brukerne får et stadig mer helhetlig tilbud. Potensialet for bedre samhandling i foreningen er likevel fortsatt stort. Blant annet har vi mye å hente på å dokumentere arbeidsmetoder, forenkle og standardisere, samt dele kunnskap internt.

Bedre samhandling utvikler viljen til å jobbe for et felles mål og styrker internkulturen. Samtidig er det viktig at hvert turlag dyrker sin unike posisjon for å være mest mulig relevant i sine områder.

Foreningsmangfold

Vi har et stort mangfold av lokallag, med ulik størrelse, økonomiske forutsetninger og grunnlag for frivillighet. Mangfoldet av aktiviteter er også større enn tidligere. DNT Telemark er ikke lenger bare fotturer og betjente hytter, men også sykling, padling, buldring og randonee. DNT Telemarks lokallag har likevel mange felles oppgaver og utfordringer: Medlemmene og befolkningen for øvrig forventer at vi skal prioritere de tradisjonelle utendørsaktivitetene.

De DNT-tilbudene som folk flest kjenner til og bruker, er merkede løyper, turstier og hytter – både ubetjente, selvbetjente og betjente.

Ny fylkeskommune

Telemark og Vestfold blir en fylkeskommune. Endringene vil påvirke organiseringen av DNT Telemark og Vestfold, som allerede har en kompleks struktur. Endringene vil bety at etablerte nettverk brytes opp, men gir samtidig mulighet for nye nettverk og muligheter. Det gir og rom for diskusjoner om hvordan medlemsforeningene organiserer ansvarsområder og

DNT er en organisasjon i medvind. Skal vi nå nye høyder også i fremtiden må vi fortsette å investere i egen organisasjon og ta godt vare på medlemmer og samarbeidspartnere. FOTO: Thor Christiansen

medlemsfordeling. På kort sikt kan det by på utfordringer, på lang sikt kan endringene gi økt samhandling og samarbeid. DNT Vestfold og Telemark har i første omgang etablert et samhandlingsutvalg som svarer på vegne av organisasjonene ovenfor fylkeskommunen og andre fylkesdekkende instanser. DNT Vestfold – Telemarks overordnede mål er at foreningene skal komme styrket ut av fylkessammenslåingen.

4.5 KOMMUNIKASJON

DNT Telemark har gjennom flere år opplevd stor vekst på alle områder, både når det gjelder medlemmer, aktiviteter, overnattinger og dugnadstimer. De siste tre årene har veksten flatet ut, og vi har noe lavere medlemsvekst enn landsgjennomsnittet. Men i 2019 står organisasjonen sterkere enn noensinne. Dette kombinert med at 14 prosent av spurte ikke-medlemmer svarer at de ser det som ganske sannsynlig at de vil bli medlemmer, gir oss stort potensial for medlemsvekst. Det styrker gjennomslagskraften og gjør oss til en sterk friluftslivsaktør.

Men fortsatt god medlemsvekst er ingen selvfølge. Vi må være opptatt av hvordan vi beholder dem som har meldt seg inn. Her har DNT Telemark et stort potensial.

4.6 ØKONOMI

For å lykkes med våre hovedområder, må organisasjonen ha en god økonomi. Vi har drevet vår virksomhet etter samme mal over lengre tid. I dagens samfunn blir mange forretningsmodeller utfordret, nye løsninger etablert og konkurransen hardere. Dette påvirker også frivillige organisasjoner. Vår økonomi er avhengig av medlemskontingent, strategiske partnere, offentlig prosjektfinansiering og omfanget av frivillig arbeid. Lokallagene har kostnader og inntekter knyttet til sin drift. Medlemsinntektene er selve grunnfinansieringen vår, og inntektsnivået påvirkes av sammensetningen av medlemsmassen og prisen på medlemskap.

Hytteparken, i særdeleshet de betjente hyttene, binder opp en stor del av kapitalen i DNT Telemark og er det DNT Telemark har brukt mest penger på gjennom tidene. I årene fremover blir det avgjørende å løse utfordringene med forvaltning og oppgradering. Tiden er moden for å tenke nytt om hvilke investeringer som er viktige for DNT Telemarks felles framtid. For eksempel kan nye digitale løsninger gjøre vår virksomhet mer effektiv, noe som kan kreve store investeringer.

4.7 DIGITALISERING

Forventningen fra omverdenen til digitale løsninger er høy, også for vårt analoge tilbud. Den digitale utviklingen gir DNT Telemark muligheter innen frivillighet, medlemskommunikasjon, effektivisering av arbeidsmetoder og brukertjenester.

Det vil bli stadig nye muligheter for å håndtere og tilpasse kommunikasjonen med brukere, gjester og medlemmer på en bedre måte. Foreningen er nå i startgropen på flere digitaliseringsprosjekter, og det er viktig at vi prioriterer disse. Å velge de riktige digitale prosjektene er vanskelig og krever riktig kompetanse og god forankring i organisasjonen og lokallagene. På noen områder vil det bli behov for å ta inn ekstern spisskompetanse.

Digitalisering gir nye muligheter og digitale løsninger må ses som viktig verktøy for å nå målene innen frivillighet, kommunikasjon, naturforvaltning, hytter og ruter, aktiviteter og organisasjon. For å forstå hvordan IT på best mulig måte kan understøtte viktige strategiske mål, må digitale tjenester allerede i startfasen ses som en integrert del av alle nye prosjekter.

DNT Telemark skal delta aktivt i utviklingen av nye former for friluftsliv og tilpasse tilbudet til nye generasjoner, i tråd med våre verdier. FOTO: Gabor Magyari

Organisasjonen må bidra til at enda flere lokalt frivillige kan gjøre det de liker best: skape naturopplevelser for livet. FOTO: Mirjam Schade

DNT Telemark skal være en inkluderende organisasjon for alle, blant annet gjennom vårt tilbud DNT Tilrettelagt. FOTO: Kari Nygard Tvilde.

5. GJENNOMFØRING OG OPPFØLGING

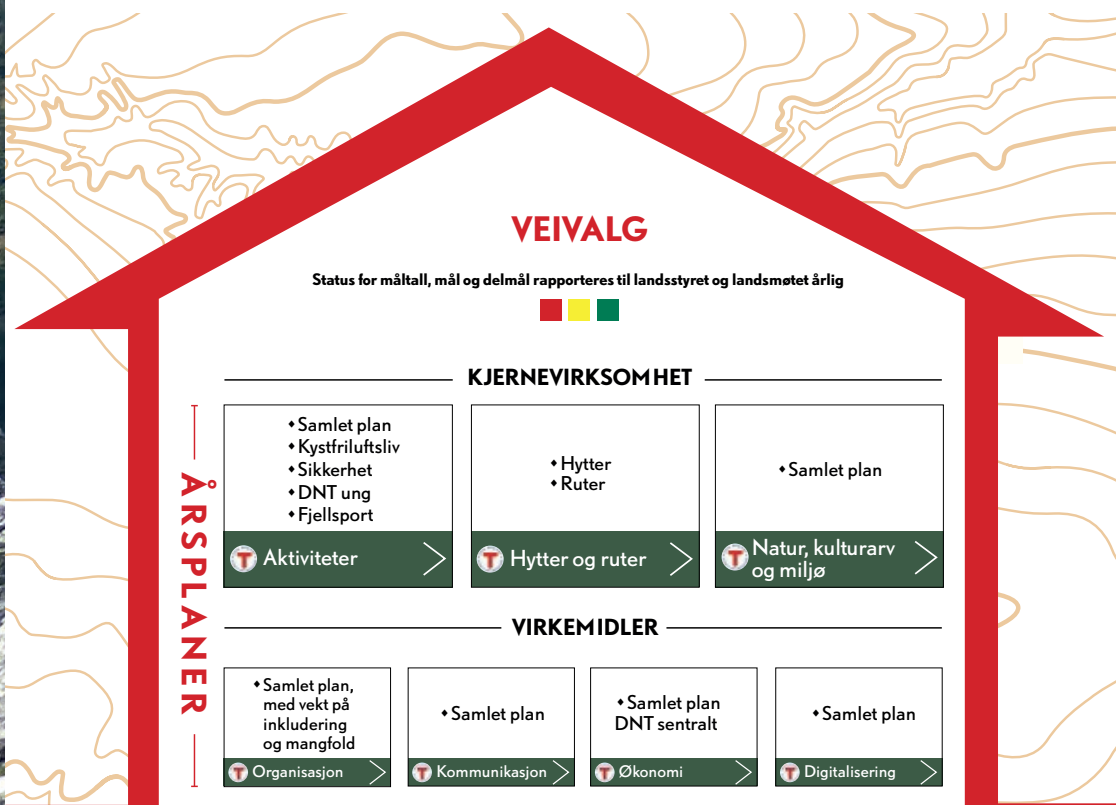
Målene og tiltakene beskrevet i strategien er overordnet. På mange områder er det behov for mer konkret oppfølging gjennom strategiske, årlige handlingsplaner. Tiltakene i disse planene skal til enhver tid speile de strategiske målene. Det skal være lett å koble konkrete delmål, tiltak, ansvarsfordeling og tidsfrister i de strategiske handlingsplanene opp mot hovedmålene i strategien.

DNT Telemark skal etablere flere strategiske handlingsplaner med ulik forankring i organisasjonen. Eksempelvis: strategi for natur- og miljøvern, strategisk plattform for lokallag, strategisk handlingsplan for betjente anlegg, den enkelte hytte, lokallag, DNT ung med flere. Disse dokumentene skal reflektere strategien, som skal være et samlende dokument.

I denne strategiperioden skal DNT Telemark etablere utvalg der lokallag, fagområder og ansatte er representert. Det skal lages planer for å nå de strategiske målene innen våre

tre kjerneområder: hytter/ruter, aktiviteter og naturforvaltning/kulturarv/miljø, samt våre fire virkemidler: organisasjon, kommunikasjon, økonomi og digitalisering. I tillegg er utforming av handlingsplaner satt opp som konkrete tiltak i strategien for utvalgte, prioriterte områder. Dette arbeidet startet opp høsten 2018, og fortsetter våren 2019. Gjennom disse planene vil vi nå de strategiske målene. Styret og årsmøtet vil få en årlig status på utvalgte måltall, mål og delmål fra strategien. På denne måten sikrer vi at strategidokumentet beholder sin overordnede, samlende form, samtidig som vi får konkret oppfølging av målene. Målene og tiltakene beskriver summen av det DNT Telemark med lokallag og hytter skal levere på. Ikke alle mål og tiltak er like relevante for alle lokallag og aktiviteter.

Vi anbefaler at lokallagene rullerer og kobler på sine egne strategier og planer i takt med den overordnede strategien.

6. GRUNNLAGS- DOKUMENTER

- < Helsedirektoratet, Gunnar Breivik og Kolbjørn Raffoss. (2017). Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet. Oppdatert og revidert rapport.
- < Ipsos MMI (2017): Nordmenns turvaner: <http://www.norskfriluftsliv.no/7-av-10-gar-pa-tur-hver-uke/>
- < Statistisk Sentralbyrå (2017). Helseregnskap
- < Vista Analyse (2016/36): Samfunnsøkonomiske virkninger av friluftsliv
- < Frivillighet Norge (2017): Frivillighetsbarometeret 2017
- < Opinion (2017): Tidens DNT-undersøkelse. Medlems- og befolkningsundersøkelse 2017
- < Veivalg for Den Norske Turistforening 2013–2018
- < DNTs Natur- og miljøvernstrategi 2017–2019
- < Mot et bærekraftig reiseliv – veikart fra reiselivsnæringen i Norge (2017)
- < Strategisk plattform for Fjellsport som strategisk satsningsområde i DNT (2017)
- < DNT ung 2015–2018
- < Strategisk handlingsplan for betjente anlegg i DNT (utkast 2017)
- < Strategiutvalget 2017: Synopsis av drøftingene i strategiutvalget og landsstyret per 15.05.17
- < DNTs samhandlingsundersøkelse 2017
- < Stortingsmelding nr. 18 (2015–2016): Friluftsliv– natur som kilde til helse og livskvalitet

BÆREKRAFTIGE VEIVALG

Bærekraftige veivalg handler om å ta vare på de grunnleggende behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. I DNT Telemark bruker vi begrepet for tre områder: natur og miljø, økonomi og menneskene i organisasjonen. Å tilrettelegge for et enkelt friluftsliv er det viktigste vi bidrar med i et lavutslippssamfunn. Denne strategien sier at vi skal vokse i antall medlemmer og aktiviteter, samtidig som vi skal ta vare på naturen og menneskene i og utenfor organisasjonen. Dette kan ses som motsetninger, men vi ser en sammenheng: Jo flere medlemmer, jo større gjennomslagskraft får vi for våre tiltak for bærekraftig utvikling. Her har vi oppsummert strategiens viktigste mål og tiltak for bærekraftig drift internt og omstilling til et lavutslippssamfunn.

SLIK BIDRAR DNT TELEMARKE TIL ET RIKT LIV MED ENKLE MIDLER

NATUR OG KLIMA

- › Øke oppslutningen om å bevare viktige natur- og friluftsområder
- › Bidra til en bærekraftig utvikling av ikoniske turmål, slik at naturen blir ivaretatt
- › Følge og utvikle tiltakene i «Veikart for en bærekraftig reiselivsnæring»
- › Etablere fornybare energiformer på hyttene
- › Jobbe for å erstatte dieselaggregater på hyttene med miljøvennlig energi
- › Basere turer og arrangementer på mest mulig grønn transport
- › Redusere antall turer som innebærer flyreiser
- › Redusere antall interne flyreiser og oppfordre til digitale møter
- › Synliggjøre miljøvettsatsingen til DNT ung Telemark
- › Påvirke partnere og leverandører til å drive bærekraftig
- › Forvalte de av våre hytter og ruter som er kulturminner på en ansvarlig måte

MENNESKENE

- › Aktivitetstilbudet skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper
- › Prioritere aktiviteter for barn, unge og familier for å inkludere flere
- › Øke kunnskap hos voksne om barn på tur
- › Innføre inkludering som eget emne i turlederutdanningen
- › Legge til rette for utlån av friluftsutstyr
- › Videreutvikle tilbud og tilpasninger for folk med funksjonsnedsettelse
- › Kommunisere gleden ved friluftsliv og synliggjøre vårt tilbud til flere
- › Prioritere tiltak som gjør at DNT Telemark i større grad speiler befolkningssammensetningen (alder, kjønn, etnisitet, funksjonsevne) blant medlemmer, frivillige, tillitsvalgte og ansatte
- › Vi skal ha best kompetanse på sporløs ferdsel og sikkerhet i naturen, både i høyfjellet og nærområdene
- › Bidra til økt kunnskap om sikkerhet, tur etter evne og hensynsfull ferdsel i naturen
- › Kommunisere slik at vi skaper lyst til å ta vare på norsk turkultur

ØKONOMI

- › Sikre en langsiktig og bærekraftig økonomi
- › Utvikle helhetlig plan for hvordan vi forvalter hytter og ruter på en økonomisk bærekraftig måte
- › Ikke opprette nye hytter og ruter hvis det går på bekostning av det vi allerede forvalter og som fungerer bra

Strategien er utformet av
frivillige og ansatte i DNT Telemark.

DNT Telemark

Hjertelig takk til alle som har kommet med innspill underveis i prosessen og på Lokallagssamlinga på Øitangen i mars 2019!

Bryggefjell med utsikt mot Seljord.
FOTO: Knut Akredalen

DNT Telemark - Nedre Hjellegate 2, 3707 Skien
telemark@dnt.no - www.telemark.dnt.no